

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct/Nov.-2023**History (Optional) Paper-X****HISO10: Political History of the Marathas****Day and Date: Saturday, 02/12/2023****Total Marks: 60****Time: 2.30 PM To 4.30 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Balaji Bajirao met toat Dholpur.
A) Sawai JaiSingh B) Madhav Singh C) Surajmal D) Bundela
- 2 Sadashivbhau defeated the Nizam in a battle of.....
A) Savner B) Vijaydurg C) Udgir D) Suvarnadurg
- 3 The third battle of panipat fought on
A) 24 October 1690 B) 23 June 1757 C) 14 January 1761 D) 20 November 1762
- 4 Nana Saheb Peshwa passed away at.....
A) Parvati B) Panipat C) Haryana D) Delhi
- 5has invited Abdali to attack on India.
A) Nizam B) Nadir Shah C) Najib Khan Rohila D) Ibrahim Khan
- 6 Hyder Ali established his control over on.....
A) Satara B) Bidar C) Aurangabad D) Mysore
- 7 Treaty made between Janoji Bhosle and Madhavrao Peshwa.
A) Kanakpur B) Anantapur C) Alegaon D) Vasai
- 8 The Role of Sakharan Bapu andwas important in the establishment of Barabhai conspiracy.
A) Janoji Bhosale B) Nana Fadnavis C) Raghunathrao D) Dattaji Shinde
- 9 defeated to Nizam in battle of Udgir of 1760.
A) Yashwantrao B) Honaji Bala C) Sadashivbhau D) Yamaji Gaikwad
- 10 Hyder Ali agreed to pay 60 lakhs of rupee to the Marathas by the treaty of
A) Pandharpur B) Miraj C) Khadki D) Anantpur
- 11 The Treaty of Vasai took place between Bajirao second and the British officer.....
A) Colonel Wylie B) Colonel Close C) Lord Wellesley D) Lord Dalhousie
- 12 The treaty of Devgaon was made between the British and.....
A) Shinde B) Holkar C) Peshwa D) Bhosale
- 13 The treaty of Pune was made between the British and.....
A) Daulatrao B) Malharrao C) Bajirao D) Mahadji

14 Bajirao's Commender of Army Bapu Gokhale was killed in the Battle of.....

A) Koregaon B) Pune C) Aasthi D) Pandharpur

15 On 4th June 1818, Bajirao surrendered to the British at

A) Shrivardhan B) Khairi C) Aastha D) Islampur

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Battle of Shukrataal

2 Fall of Vijaydurga

3 Barbhai Conspiracy

4 Treaty of Pandharpur

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Briefly discuss about effect of the third war of Panipat

2 Explain Maratha and Hyder Ali conflict.

3 Review the Second Anglo-Maratha War

4 Explain the consequences of the Treaty of Vasai.

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Write the reasons for the defeat of the Marathas in the third battle of panipat.

2 Write information about First Anglo-Maratha war.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 बाळाजी बाजीराव यांनी धोलपूर येथेयांची भेट घेतली.

अ) सवाई जयसिंग ब) माधव सिंग क) सुरजमल ड) बुंदेला

2 सदाशिवभाऊ यांनीयेथील लढाईत निजामाचा पराभव केला.

अ) सावनेर ब) विजयदुर्ग क) उदगीर ड) सुवर्णदुर्ग

3 पानिपतचे तिसरे युद्धरोजी घडून आले.

अ) २४ ऑक्टोबर १६९० ब) २३ जून १७५७ क) १४ जानेवारी १७६१ ड) २० नोव्हेंबर १७६२

4 नानासाहेब पेशव्यांचा मृत्यूयेथे झाला.

अ) पर्वती ब) पानिपत क) हरियाणा ड) दिल्ली

5 अब्दालीला भारतावर स्वारी करण्याचे निमंत्रणयाने दिले.

अ) निजाम ब) नादिरशाह क) नजीबखान रोहिला ड) इब्राहीम खान

6 हैदर अली यांनी.....वर आपले नियंत्रण प्रस्थापित केले.

अ) सातारा ब) बिदर क) औरंगाबाद ड) म्हैसूर

7 जानोजी भोसले व माधवराव पेशवे यांच्यात.....तह घडून आला.

अ) कनकपूर ब) अनंतपूर क) आळेगाव ड) वसई

- 8 बारभाई कारस्थानामध्ये सखारामबापू वयांची भूमिका महत्त्वाची होती.
अ) जाणोजी भोसले ब) नाना फडणवीस क) रघुनाथराव ड) दत्ताजी शिंदे
- 9 १७६० च्या उदगीर येथील लढाईत निजामाचा पराभव यांनी केला.
अ) यशवंतराव ब) होनाजी बाळा क) सदाशिवभाऊ ड) यमाजी गायकवाड
- 10 च्या तहाद्वारे हैदरअलीने मराठ्यांना साठ लक्ष रुपये देण्याचे मान्य केले.
अ) पंढरपूर ब) मिरज क) खडकी ड) अनंतपूर
- 11 वसईचा तह दुसरा बाजीराव व ब्रिटिश अधिकारी..... यांच्यात घडून आला.
अ) कर्नल वायली ब) कर्नल क्लोज क) लॉर्ड वेलस्ली ड) लॉर्ड डलहौसी
- 12 देवगावचा तह इंग्रज वयांच्यात घडून आला.
अ) शिंदे ब) होळकर क) पेशवे ड) भोसले
- 13 इंग्रज व.....यांच्यात पुण्याचा तह घडून आला.
अ) दौलतराव ब) मल्हारराव क) बाजीराव ड) महादजी
- 14 युद्धात बाजीरावाचा सेनापती बापू गोखले ठार झाला.
अ) कोरेगाव ब) पुणे क) आष्टी ड) पंढरपूर
- 15येथे 4 जून 1818 रोजी बाजीराव इंग्रजांच्या स्वाधीन झाला.
अ) श्रीवर्धन ब) खैरी क) आष्टा ड) इस्लामपूर

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 शुक्रतालची लढाई
- 2 विजयदुर्गचा पाडाव
- 3 बारभाई कारस्थान
- 4 पंढरपूर करार

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 तिसऱ्या पानिपत युद्धाचे परिणाम थोडक्यात विशद करा.
- 2 मराठे व हैदरअली संघर्षाचे विवेचन करा.
- 3 दुसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धाचा आढावा घ्या
- 4 वसईच्या तहाचे परिणाम स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 तिसऱ्या पानिपत युद्धातील मराठ्यांच्या पराभवाची कारणे लिहा.
- 2 पहिल्या इंग्रज-मराठा युद्धाची माहिती लिहा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct/Nov.-2023

History (Optional) Paper-X

HISO10: Political History of the Marathas

Day and Date: Saturday, 02/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 बाळाजी बाजीराव यांनी धोलपूर येथेयांची भेट घेतली.
अ) सवाई जयसिंग ब) माधव सिंग क) सुरजमल ड) बुंदेला
Option 1
- 2 सदाशिवभाऊ यांनीयेथील लढाईत निजामाचा पराभव केला.
अ) सावनेर ब) विजयदुर्ग क) उदगीर ड) सुवर्णदुर्ग
Option 3
- 3 पानिपतचे तिसरे युद्धरोजी घडून आले.
अ) २४ ऑक्टोबर १६९० ब) २३ जून १७५७ क) १४ जानेवारी १७६१ ड) २० नोव्हेंबर १७६२
Option 3
- 4 नानासाहेब पेशव्यांचा मृत्यूयेथे झाला.
अ) पर्वती ब) पानिपत क) हरियाणा ड) दिल्ली
Option 1
- 5 अब्दालीला भारतावर स्वारी करण्याचे निमंत्रणयाने दिले.
अ) निजाम ब) नादिरशाह क) नजीबखान रोहिला ड) इब्राहीम खान
Option 3
- 6 हैदर अली यांनी.....वर आपले नियंत्रण प्रस्थापित केले.
अ) सातारा ब) बिदर क) औरंगाबाद ड) म्हैसूर
Option 4
- 7 जानोजी भोसले व माधवराव पेशवे यांच्यात.....तह घडून आला.
अ) कनकपूर ब) अनंतपूर क) आळेगाव ड) वसई
Option 1
- 8 बारभाई कारस्थानामध्ये सखारामबापू वयांची भूमिका महत्त्वाची होती.
अ) जाणोजी भोसले ब) नाना फडणवीस क) रघुनाथराव ड) दत्ताजी शिंदे
Option 2
- 9 १७६० च्या उदगीर येथील लढाईत निजामाचा पराभव यांनी केला.
अ) यशवंतराव ब) होनाजी बाळा क) सदाशिवभाऊ ड) यमाजी गायकवाड
Option 3
- 10 च्या तहाद्वारे हैदरअलीने मराठ्यांना साठ लक्ष रुपये देण्याचे मान्य केले.
अ) पंढरपूर ब) मिरज क) खडकी ड) अनंतपूर
Option 4
- 11 वसईचा तह दुसरा बाजीराव व ब्रिटिश अधिकारी..... यांच्यात घडून आला.
अ) कर्नल वायली ब) कर्नल क्लोज क) लॉर्ड वेलस्ली ड) लॉर्ड डलहौसी
Option 2
- 12 देवगावचा तह इंग्रज वयांच्यात घडून आला.
अ) शिंदे ब) होळकर क) पेशवे ड) भोसले
Option 4
- 13 इंग्रज व.....यांच्यात पुण्याचा तह घडून आला.
अ) दौलतराव ब) मल्हारराव क) बाजीराव ड) महादजी
Option 3
- 14 युद्धात बाजीरावाचा सेनापती बापू गोखले ठार झाला.
अ) कोरेगाव ब) पुणे क) आष्टी ड) पंढरपूर
Option 3

15येथे 4 जून 1818 रोजी बाजीराव इंग्रजांच्या स्वाधीन झाला.

अ) श्रीवर्धन ब) खैरी क) आष्टा ड) इस्लामपूर

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 शुक्रतालची लढाई

Ans:

2 विजयदुर्गचा पाडाव

Ans:

3 बारभाई कारस्थान

Ans:

4 पंढरपूर करार

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 तिसऱ्या पानिपत युद्धाचे परिणाम थोडक्यात विशद करा.

Ans:

2 मराठे व हैदरअली संघर्षाचे विवेचन करा.

Ans:

3 दुसऱ्या इंग्रज-मराठा युद्धाचा आढावा घ्या

Ans:

4 वसईच्या तहाचे परिणाम स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 तिसऱ्या पानिपत युद्धातील मराठ्यांच्या पराभवाची कारणे लिहा.

Ans:

2 पहिल्या इंग्रज-मराठा युद्धाची माहिती लिहा.

Ans:
